

szám.
SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

UDVARHELYMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉG ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET, A SZÉKELYFÖLDI ELSŐ BAROMFITENYÉSZTŐ ÉS MÁS EGYLETEK KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FÜSZERKESZTŐK:

Dr Gyarmathy Dezső,
földbírtokos.Dr Hinléder Fels Ernő,
ország. képviselő.Dr Kállay Tamás,
ország. képviselő.Dr Pál Ernő,
ügyvéd.Dr Viola Sándor,
ügyvéd.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári chequeszám 10,489. szám.

A darabantók programja.

(H. E) A talpalás kormány végre programot adott. Sokáig kinlódott, vajudott, a míg szü-löttjét napvilágra hozhatta, de azért mégis halva született.

Elmondhatjuk az új programról is, hogy a mi új benne, az nem jó, ami pedig jó benne, az nem új.

Hiszen a program jobb része egyenesen az ellenzékétől kilopott egyet-más, de az sem a maga tisztaságában, őszinteségében, miként ideális törekvéssel azt az ellenzék ohajtja, hanem felcifrálva sviháksággal, a nemzet becsapására irányuló törekvéssel.

És aztán miként lett nyilvánosságra hozva a híres program! Bizony ez szégyen.

Egy miniszterelnök, aki programját nem a nemzet színe előtt, a parlamentben adja meg, hanem miniszterelnöki privát szalonjában, vagy irodahelyiségében. Nem is a nemzet képviselői jelenlétében, hanem egy privát küldöttség előtt. Őt, hat, vagy mondjuk hét ember előtt. És a miniszterelnök ur olvassa, szavalja a 36 ives programot ezeknek a nem tudom miknek és vallja, hogy ezzel akarja a válságot megoldani és hiszi, hogy lesz eredménye. Bizony az öreg-ség nem mindig a bölcsességnek a jele.

Előttünk van a híres program, melyről a pénzügyi tekintélyek, nagy nevű politikusok első tekintetre megadták véleményüket abban, hogy pénzügyileg nem megvalósítható, hogy az csak egy humbug és még kitűzött céljának sem felel meg, mert Fejérváry és Kristó azt célozták ezzel elérni, hogy a válság megoldassék, a program pedig csak arra tartalmaz irányelveket, hogy a válság megoldása után mit ohajtanak a darabantók megvalósítani, magát a válságot pedig még jobban elmérgesítik, mert mindazon kérdéseket, melyek a válságos helyzet homlokterében állanak és melyek a válságnak igazi okozói — egyszerűen lefújják, tehát hivatalos kormányprogram alakjában is tudtára adják a nemzetnek, hogy önálló hadsereghez, magyar vezényleti nyelvhez, önálló vámterülethez joga nincs. Ezek nélkül pedig több-

séget nehezen kap Fejérváry brigadéros. Speciális reformjai füstre valók, mert az igazi szociális bajok orvoslásáról nem gondoskodik. Ellenben ígér bankokat, hogy legyen hol seftelni, ígér fizetést, adósság konvertálást, földtehermentesítést, adóleszállítást.

Megígéri a népoktatás ingyenessé tételét, de arra már nem vállalkozik, hogy azt magyarrá is teszi egészen. Belügyi téren pedig semmi reformot a kötelező magyar nyelv használatára nem ígér. Hisz különben ha ígérne sem váltaná be. Ellenben tervbe veszi a közigazgatás államosítását, holott a jelenlegi válság igazolta legfényesebben a vármegyei önkormányzatban rejlő nemzeti ellenállási erőt. Az állami és közszolgálati szervek erős centralizációja mindig a kormányhatalom tulerősítésére irányul, nálunk pedig épen ezt kell elsősorban megtörnünk, mert a kormányok rendszeren — legalább eddig — osztrák érdekeknek voltak uszályhordozói.

A gazdasági önállóságnak 1917-re terjedő kitolása és a közös vámterületnek ez időig való fentartása pedig egyenes módszer lenne a nemzetnek a koldus tarisznyáig juttató elszegényítésére és meglopására. Hisz 1917-ig Ausztria annyira tönkretesz gazdaságilag és iparilag, hogy akkor már nem lesz erőnk az önállóság megvalósítására.

Ami a Fejérváry programjának az általános választói jogra vonatkozó részét illeti, arra nem felelhetünk egyebet, minthogy rámutatunk bármelyik ellenzéki pártnak e kérdésben foglalt eddigi álláspontjára. A választói jogot sokkal szélesebb alapon ohajtjuk kiterjeszteni, mint Kristó urék. Ohajtjuk mi is azt, hogy általános legyen, mert nagy igazság rejlik abban, hogy aki vért és pénzt áldoz, aki adót fizet és katonáskodik, az jogosan követelhet tért magának a politikai jogok keretében is, amde a titkos szervezést — legalább én, visszautasítom, mert az a politikai önérzetnek csökkentésére vezet. Fejérváry ur, midőn mindezekről programot ad, nem terjeszkedik ki két felette lényeges körülményre, a magyar tudás kötelezettségére és a választó kerületek arányos beosztására.

Legyen azonban bármilyen az a program, abból nem kell semmi, egy jotta sem, hogy ha alamizsna képen nyújtják azt, cserében az elharácsolts nemzeti jogok, önállóságunk és alkotmányunkért.

A vezérbizottság értekezlete.

A szövetkezett ellenzék vezérő bizottsága okt. 31-én d. e. 10 órakor ülést tartott. Kossuth Ferenc gyengélkedése miatt a bizottság tagjai az elnök lakásán gyültek össze. Tárgyalás alá vette a kormánynak közzétett programját, amelylyel szemben a következő határozatot hozta:

Válasz a kormány programjára.

A szövetkezett pártok vezérő bizottsága nem tételezi föl az ország közvéleményéről azt, hogy a báró Fejérváry által felolvasott kormányprogramot komolyan venné. A magyar nemzet hagyományos józan fölfogása ítélte már e program felett s a vezérő-bizottság csak elméleti kötelességet teljesít, midőn ezt az ítéletet megpecsételi. E program magán hordja a megvesztegetési kísérlet bélyegét, elszomorító jelül annak, hogy megvesztegethetőnek hiszik a nemzetet, a mi felett a nemzeti lélek minden bizonnyal föl fog háborodni. Mindent ígérnek mindenkinek, tekintet nélkül arra, hogy az ígért megvalósítása mennyi időbe, mennyi pénzbe s mennyivel több adóba kerülne. Évtizedekre szóló programot csinál magának egy kormány, mely még azt sem tudja, vajon lesz-e pártja és mekkora, tehát hány hétig állhat fenn; kiszámíthatatlan milliók befektetését ígéri, bár tudja, hogy eddig nemzeti életünk teljes kiépítése nem volt lehetséges, ez azért is volt, mert a folyton emelkedő katonai költség nyomasztó súllyal nehezedett ránk. Ennek dacára a program a katonai költségeket tetemesen növelni szándékozik és mégis tömérdek pénzbe kerülő reformokat és befektetéseket ígér, tehát vagy ámit, vagy óriási adóemelést tervez. Összehord mindent, amit a különböző ellenzéki pártok évtizedekig követeltek és ezzel igyekezik megvesztegetni a tömeget, csak hogy kikerülje azt az egyet, hogy a magyar pénzzel és magyar vérral föntartott hadseregben a magyar állam hivatalos nyelve használtassék. Ezzel bebizonyítja, hogy a nagy tömegeket hazafiatlannak hiszi, a miben csalódik. De

míg egyrészt olyan ez a program, mint az evangéliumi példabeszéd 5 kenyere, melyből mindenki jóllakhatik s minden vágy teljesülését megígéri mindenkinek, tekintet nélkül bármire és senkinek sem mondja meg, hogyan és mikor fogja véghez vinni a nagy csodát, addig akaratlanul is elárulja a program valódi célját a következő rövidre foglalható pontozatokban:

A királyi vétőjog végtelen mindenhatósága, a mi megsemmisítené az országgyűlés önálló törvényalkotó képességét és ezzel a nemzeti akarat érvényesülhetését kizárólag az uralkodó akaratától tenné függővé.

A hadseregnél a nemzeti kívánságok teljesítésének lehetetlensége.

A véderő terheinek fölemelése a két éves szolgálat jelszava alatt, a mely fölemelt teher alatt összerokadna az ország, a helyett, hogy a két évi szolgálatot létszámemelés nélkül érné el.

A gazdasági lekötöttséget, illetve a közös vámterületet föltétlenül fentartja, legalább is 1917-ig.

A vármegyéket államosítja, tehát erombolja a magyar szabadságot most is hatályosan védő bástyákat és ezzel arra törekszik, hogy nemcsak a fegyveres végrehajtó hatalom, hanem a polgári végrehajtó hatalom is, egészen az uralkodó legyen és míg a királyi vétő, tehát a királyi akarat szabja meg az országnak azt, hogy mit létesíthet saját földjein, saját pénzén, saját érdekében, addig a nemzet, a nemzeti szellemtől áthatott hadsereg nélkül marad, s nemcsak az anyagi, hanem az alkotmányos védekezés minden eszköze ki legyen csavarva a nemzet kezéből. Ebbe a keretbe illeszkedik bele az a szemfényvesztés, a melylyel mindenkinek, minden érdekét kielégíteni akarják, az adófizető közönség rovására.

A ki ennyit ígér, az semmit sem tarthat meg. A ki pedig azért ígér, hogy letörje a magyar nemzetet és polgári erényt, az nem kormányzási programot készít, hanem vesztegetési programot. Ez a mindent ígérő program minden olyan részletében, a mely azonnal meg lesz valósítható, nem demokrata program, hanem egy a nemzeti, mint a helyi önkormányzat szempontjából abszolutisztikus program.

A mint Józsefnek, a kalapos királynak abszolutisztikus demokráciája előtt nem hajlott meg a nemzet, úgy nem fog meghajolni ezen üres ígérethalmaz előtt sem, miből kéri a szándék: hitegetni, kecsegtetni és

nem törődni azzal, hogy mikor, milyen eszközökkel és milyen módon váltassék be az ígélet.

Még a leghatásosabbnak vélt esaklétekre, az általános szavazati jogra nézve is, melyet ígér, hamis jelszóval él; mert általánosnak, egyenlőnek nevezi azt a jogot, mely csak értelmi cenzus lenne és melynek alkalmazásánál minden eszköz a kormány kezei között lesz, mert a kormány programja egy szóval sem említi, hogy milyen lesz a választói eljárás és lesznek-e egyáltalán a választások tisztaságának és szabadságának biztosítékai. Már pedig becsületes választási eljárás nélkül, a legkiterjedtebb választási jog is csak eszköz a kormányok kezében, úgy hogy azt is megérthetjük, hogy csak a kormánypártiak fognak tudni írni és olvasni; továbbá annyira nem általános és egyenlő az ígért jog, hogy a most választói joggal bíró husz és huszonnégy év közti polgárokat kizárja és ezen kívül a huszonnégy évet meghaladott polgárok közül továbbra is kimarad 1.273,735 lélek a kormány hivatalos statisztikája szerint.

Még abban sem őszinte tehát a program, a miben leginkább akarja megvesztegetni a nagy tömegeket.

De a nemzet zöme tudja, hogyha megválasztott képviselőjének akarata nem érvényesülhet, hanem megtörik a korona akaratán, akkor teljesen mindegy az, hogy hány ember küldi az országgyűlésre azokat a képviselőket, a kiknek csak azt szabad akarni, a mit az uralkodó akar. Ha nem érvényesülhet a nemzet akarata, akkor az alkotmány üres alarc és semmivé lesz; a magyar józan ész belátja, hogy a semmiben osztozkodhatni nem nyereség.

Első feladata marad tehát a nemzetnek megvédelmezni alkotmányát és érvényt szerezni az alkotmány biztosítékainak. Második feladata marad a nemzetnek, eltávolítani a

nemzeti haladás útjából az odagördített akadályokat.

Csak a kötelességeink teljesítése mellett foghatunk hozzá ama feladatoknak a megoldásához, melyeket Fejérváry-programm kisajátított a mi programjainkból: az ellenzéki pártok programjaiból. Ilyenek a szavazati jog kiterjesztése, az ellenzék nagy része által vallott általános szavazati jog, a kerületek új beosztása, községenkinti szavazás, ilyen az adómentes létminimum biztosítása és az otthon mentesítése; a kis- és középbirtok tehermentesítése; a kis- és nagyipar gyámloltása; a tisztességtelen verseny kiküszöbölése; az uzsora fékezése, a gyümölcsöző befektetések rendszeres fejlesztése; csatornázás, stb., a progresszív adó; a tisztviselők helyzetének rendezése és szolgálati pragmatikája; a munkások ügyeinek rendezése és a munkásügyekre vonatkozó törvényhozás teljesítése: munkásbiztosítás; az ingyenskólák és általános tankötelezettség; a közegészségügy rendezése; a szövetkezetek előmozdítása, az egyházak és a kultúra állami segélyezése; a kereskedelem előmozdítása; a mezőgazdaság erélyes támogatása; a közgazdasági ügy önállósítása, az önálló vámterület és a nemzeti bank felállításával; a városok anyagi helyzetének megjavítása; a kivándorlásnak helyes gazdasági politikával való megállása stb. Ezeket és más ilyen mű követeléseket az ellenzék évtizedek óta hangoztatott, nem mond ebben hát semmi újat a Fejérváry-programm; s az, a mit mond, azt legkevésbé illetékes elmondani a miniszterelnök, a ki hosszú minisztersége alatt soha egy percig sem mutatott semmi érteket e célok iránt; hanem évtizedekig képviselte a katonai akaratot ebben az országban, mely előtt mindennek meg kell hajolni s melynek kielégítése ő szerint a nemzeti és állami élet első kötelessége. Most azonban e célok el-

érését megígéri, de csak abban az esetben, ha a nemzet leszerel, le-törik, hűtlen önmagához, meghazud-tolja magyar szavát és bebizonyítja, hogy amikor akart, nem komolyan akart, mikor követelt, nem őszintén követelt. A királyt meg kell győzni arról, hogy a magyar nemzet alkotmány szerete, nemzeti érzelme, nemzeti vágyódása nem eladható. A magyar nemzet nem gyermek és nem olyan könnyen hívó, hogy meg-tévesztést célzó ígéreteknek hitelt adjon; s ezekért leszereljen, amely ígéretek egy olyan kormány részéről kivihetetlenek, amely első sorban az udvar akaratát és a militarizmus céljait szolgálja, a népnek tehát csak azokat a morzsákat juttathatná, melyek e tényezők dusan terített asztaláról lehullanak.

A kormány megfenyegeti a nemzetet, hogy ha az ő programját nem fogadja el, állandóvá lesz az alkotmányválság; tehát alkotmány ellen is kész lesz kormányozni. A nemzet e fenyegetéstől meg nem ijed, mert évezredek alkotmányát saját erejéből teremtette, fejlesztette és tartotta fenn; és alkotmányon kívül álló királyi hatalom a magyar közjog szerint nem létezhetik.

A politikai helyzetről.

A nemzeti ellenállás Udvarhely-vármegyében.

A törvényhatóság közgyűlése nov. 3-án tárgyalta a Fejérváry-kormány másodizben történt megsemmisítő határozatát.

Az állandó választmány javaslata szerint panaszos kérvény lett volna küldendő a képviselőházhoz, de a tisztviselőknek szabad kéz adandó az önkéntes adó és ujone elfogadása iránt.

Dr Kovácsy elfogadásra ajánlja az állandó választmány javaslatát és kéri Soó Gáspár elnöklété alatt Dr Horváth Károly és Dr Valentsik bizottsági tagok részvételével egy

feliratot szerkesztő bizottság kiküldését.

A közgyűlés a bizottságot Dr Kovácsyval kiegészítve, egyhangulag megválasztja.

Dr Papp Mózes tanár örömmel konstatálja a közgyűlés egyhangu hazafias lelkesültségét, de kéri az állandó választmányt, hogy ezzel kapcsolatosan Dr Kovácsy indítványát kiegészítse azzal, hogy a közgyűlés szigoruan ragaszkodik korábbi határozatához és ez okból a tisztviselőket tiltja továbbra is az önkéntes adó és ujone elfogadásától. Dr Kovácsy indítványát támogatja Dr Valentsik tisztiügyész, Gálffy István jegyző, Daniel Karoly anyakönyvvezető és Dr Solymossy áll. realisk. igazgató.

Papp Mózes pótló javaslata mellett állást foglalt Ugron Zoltán föld-birtokos, Gyertyánffy Gábor kereskedő, Deák Miklós unitárius lelkész és a névszerinti szavazással hozzá csatlakozó többség, mely a Papp Mózes módosító javaslatát elfogadta.

Valentsik és Gyertyánffy indítványára a jövő közgyűlés határnapjára nov. 11-ikét tűzik ki, mely legfőképp a kinevezendő főispán mikénti fogadtatását fogja tárgyalni és ez által a megye általános érdeklődését kelti fel.

Záptojással kiüldözött főispán.

E hó 3-án kellett volna megtörténni Kolozsmegye főispánja beiktatásának. Előbb elbucszatták gróf Beldi Ákos volt főispánt. Majd Dózsa Endre alispán a törvényhatósági bizottság tagjai közül Teleki László új főispán behívására néhányat ki akart küldeni. Ezek egyike: Mátskásy Pál mely megdöbbenéssel utasította vissza a megye alispánjának megbízását s kijelentette, hogy reméli nem fog akadni egy sem a törvényhatóság tagjai közül, aki vállalkozik ezen szerencsétlen, eltévelyedett ember behívására az eskütelételére.

Miután nem akadt magyar ember, aki gróf Telekit meginvitálta volna

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

A „böcsület”.

(Székely história.)

A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája.

Írta: B. Bagossy Kálmán.

Bence Mózes talpig derék, becsületes ember hírében állott faluszerte, úgy, hogy még a legnagyobb ellensége sem tudott volna semmi rossz-szat mondani róla. Nem tartozott azok közé, akik a pénzben, vagy a cifra titulusokban keresik a boldogságot; szívélyesnek, barátságosnak szintén nem lehetett nevezni ugyan, de azt a kis kört, a melyhez hivatása láncolta, körülfonta mégis lelke-nek minden szeretetével. A falu nyáját őrizte Bence Mózes napkel-tétől napsuadásig és ebben a nehéz, felelősségteljes munkában oly nagy gondosságot fejtett ki, hogy mindenki megvolt elégedve vele és senki sem tudott arról, hogy valaha egy darab is hiányzott volna keze alól.

Annál nagyobb volt hát a riadalom, mikor egy őszi beszámolás alkalmával hiba esett a nyájban.

A legszebb bárány, a vezérkolompós, melyre büszke volt gazdája, az öreg Sándor Dénes, érthetetlen módon eltévedt valahová és bár napokon,

sőt heteken át szorgosan keresték, még sem tudtak nyomára akadni. A gazda siránkozott bánatában, Bence Mózes gyöngyöző homlokát törölgette tarka zsebkendőjével, miközben nem egyszer hangoztatta, hogy öt évet oda adott volna életéből, ha nem esik meg rajta ez a csufság, hiszen ezzel vége lett a varázsnak, mely a becsülés nimbusával vonta be nevét; leomlott a sziklafal, amely visszatartotta tőle a rágalmozókat s azt a sikert is, amit huszonkét év gondos munkája táplált és eredményezett, semmivé tette egy percnél gondatlansága...

A jólelkű emberek s velük Sándor Dénes is hamar megbocsátották ugyan neki ezt a kis hibát, de a Márton becsületes lelke mégsem találta nyugalomát. Napokon által ott somfordált a károsult gazda háza körül, tépelődve, hogy vajjon megkövesse-e Dénest, de mindannyiszor odébb is állott, mert nem volt elég bátorsága, hogy kiállja annak az embernek szigorú, veséig ható te-kintetét.

Ugy télfelé azonban már nem bírta tovább hurcolni a becstelenséget és bekopogtatott az apró házacska alacsony ajtaján, hogy lerázza azt a terhet, amely a szívét

nyomja. Egyedül találta Sándor Dénest, s miután illendően elrebegette a köszönést, belekezdett monokájába:

— Hát avégett a jószág végett jöttem volna gazd'uram. Igaz, hogy későn, de már előbb is akartam, csak nem volt hozzá bátorságom. Aztán meg kérni is akarom gazd'uramat, hogy ne nehezteljen reám, mert öreg legény vagyok már és sokszor bizony nem látok meszszi-re, akárhogy erőltetem is a szememet...

Sándor Dénes közbevágott.

— Enyje, enyje Márton bá, hát érdemes erre a szót vesztegetni? Embörök vagyunk s ha tévedünk eccör-máccor, hát azért még nem verik bé a fejünket. Lássá, én mán el is felejtkeztem róla.

— De nem addig van az gazd'uram! Én nem akarok tovább ebben a hibában maradni, s ha mán a jószágot nem hozhatom vissza, de legalább az árát megtérítem böcsülettel.

— Minek volna az Márton bá? Maga szegény embör és jobban fog ott a garas, mint nálam. Nekem van elég és csunyaság lenne, ha magán még többet is akarnék bévasalni.

— Mán pedig úgy lesz, amint montam. Én nem engedem, hogy

megalázzon a jószívűségével, s ha ad az Isten valamicskét, majd megtérítem a kárát. Meg én uram! Egy garas hja se lesz annak.

— De, ha én nem kérem.

— Kérem, nem kérem: az nekem mindegy. A példaszó is aszongya, hogy: „Adós — fizess!” Most én vagyok az adós, s csak az a kéréssem, hogy legyen gazd'uram türelemmel és ne nehezteljen reám, mert, amint montam: öreg a legény.

Bevégezte. Aztán, amig kiment a pitar ajtón, valami jóleső melegséget érzett a lelkében, mert megtette azt, ami kötelessége volt.

És tavaszkor újra legeltette nyáját a tarka virágu réten és újra járt a régi házakat szép sorjában, csak a Sándor Dénesét kerülte el, mert nem akart vele találkozni addig, a mig tartozását le nem fizeti. A gazdák újra a régi szíveséggel fogadták, a gyermekek szeretettel rajongták körül — és minden a régi lett, csak egy változott meg: a Bence Mózes kedélye. Az, a hajdan bohókás, vidám öreg most borongó és szótlan lett — és gyűjtötte a pénzt, hogy ha majd együtt lesz a summa, elvigye Sándor Dénesnek, mint ahogy megígére volt.

(Vége köv.)

a közgyűlési terembe, a legnagyobb zajba belépett ő rákvörös arccal leirhatatlan láрма keletkezett.

— Le vele, a hazaárulóval!

— Dobják ki! Ez a magyar mág-nás! Darabontlegény!

Az alispán csenget. A törvényha-tósági tagok izgatottan ugrálnak fel helyeikről. Kalapjukat rázzák. Neki indulnak a főispánúak. A karzatról elröpül az első záptojás. Követi a második, harmadik, huszadik.

Az új főispánt bezáporozza a záptojás eső. Arcán sárga tojás nyálkák fonalai húzódnak. Mereven áll. Da-dog, mozog a szája. Szavát se le-het hallani.

Ekkor többen székeket emelnek. Azt hajigálják feléje. Dózsa Endre a pódium közepén csenget. Többen körül fogják Telekit. Elfogdossák a székeket. Egy óriási tintatartó is a fejének röpül. Ha Hory Béla, Dózsa s mások ki nem tuszkolják a kis-terembe, székekkel verik agyon. A nők kiszabadulnak a teremből. Óriási izgalom.

A törvényhatósági tagok az emel-vényre szaladnak. Macskássy Pál csillapítja a kedélyeket. Dózsa meg-kísérli helyreállítani a rendet. Azon-ban záptojásokat dobnak feléje, me-lyek két hírlapíró érnek. Az alispán azt magyarázza, hogy az esküt előtte s két hivatalnok előtt letette. Ezért majd neki támadnak. Különben is a törvény szerint a közgyűlés színének kell bevennie az esküt. Nem egy-két hivatalnoknak.

A karzat rágyújt a Kossuth-nó-tára. Vele énekl az egész törvény-hatósági közgyűlés. Majd az „Isten áld meg a magyart!” következik. Mindenki feláll. A nagy vihar el-csendesült. Nyugodtan, nemes lelke-sedéssel cseng a Hymnusz: Balsors a kit régen tép, hozz rá vig eszten-dőt. Megbűnhődte már e nép a mul-tat s jövőndőt... Ilyen gyönyör-űen felelt Kolozsvármegye a kor-mánynak. Ebben a tisztas, becsüle-tes vármegyében nem akadt egyet-len ember, aki csak behívta volna a császári megbízottat... Elmehet Koltóra... Számadásra Teleki Sán-dor szelleméhez.

A főispán távozása után csendőr-szuronyok jelentek meg az ajtóban, melynek egyik szélét a császármá-dár Teleki feje fölött átrepülő ha-talmas tölgyszék behasított. A szu-ronyok láttára borzasztó düh és eikeseredés fogta el a lelkes ellen-zéket és körül fogva az ajtó felé a csendőrszuronyok oltalmába retíró alispánt; követelték rendelje ki a vármegye házárol a csendőröket.

Dózsa Endre is hazaáruló, cinkos társa az osztrák talpnyalójának, kia-bálták. Sokan törvényre hivatkoztak. Az alispán szó nélkül hagyva a ké-rést, egy mellékajton elmenekült. A folyosón feltűzött szuronyokkal egy csapat csendőr állott, egy kapitány vezetése alatt. Azonképen csendőrök artották megszállva az első és má-sod emeleti folyosókat. A Kossuth-nóta mellett vonult ki a nép az ut-cára, ahol az egész rendőrség várta az ajtó mellett és nyomban szét-oszlásra szólította fel.

A közgyűlési terem képe mutatja legjobban, hogy alig akadt ember — de sajnos az alispán személyé-ben akadt — aki ne szeretett volna egyet lóditani a menekült. Telekin

Az elnöki emelvényen a piros posztó, az asztal, a fal be van mázolvá odadobott tintával, bűdös záptojás-sal. Odadobott székek feküsznek kitörött lábakkal. Teleki László helye mögött a falról csurgott a záptojás. A fal a székekütséktől számos helyen meg van sérülve. A teremben az összes asztalok, székek elmozdítva szertehányva helyeikről.

A be nem iktatott főispán, mint halljuk, a történet tojásoszás és ki-akolhítás után elhatározta, hogy lemond.

Igy történik egy hazafias várme-gyében a főispáni beiktatás — a darabont kormány időszakában...

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Katonai előléptetések.** A király Matasić Károly cs. és kir. ör-nagyot a bosnyák-hercegovinai 4-ik számu gyalogezredhez alezredesnek nevezte ki és szolgálattételre Bécsbe helyezte át. — Weiss Károly fő-hadnagy százados és Hollósy Sán-dor tiszthelyettes hadnagy lett a 82-ik ezredben.

— **Kinevezés.** A király deési Dió-szeghy Tibor bárót, a helybeli m. kir. csendőrség szakaszparancs-nokát az I. sz. csendőrkerület állo-mányában m. kir. csendőrhadnagy-nak nevezte ki.

— **Udvarhelyvármegye 40-es intéző bizottsága folyó hó 7-én (kedden) délután öt órakor a vármegyház kistermében na-gyon fontos tárgyakkal ülést tart.** Hazafias kötelessége min-den egyes bizottsági tagnak résztvenni ezen ülésen.

— **Újabb rendkívüli közgyűlés.** Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságát Dr. Damokos An-dor alispán, mint aki az üre-sedésben levő főispáni széket jelenleg betölti, *folyó év és hó tizenegyedikén (szombaton) d. e. kilenc órára*, a vármegyház kistermében tartandó rendkívüli közgyűlésre hívta egybe.

A közgyűlés tárgyai mind poli-tikai jellegűek és szoros kapcsolat-ban állanak a mai hazafias nemzeti irányzattal. Ezek mellett azonban a megfejtelt Fejérváry-kormány is szóhoz jut. Bejelenti újabb kinevezte-tését és körlevelet küld a törvény-hatóságához. Kristó pedig külön is bemutatkozik, mint „belügyminisz-ter”. Legfontosabb tárgya a köz-gyűlésnek Udvarhelyvármegye 40-es bizottságának a politikai válságról szóló jelentése lesz s ezzel kapcso-latosan Ugron János császári meg-bizott „beiktatása” is határozat tárgyat fogja képezni. Majd az egyes törvényhatóságok átirataival foglalkozik a közgyűlés. Előre is felhívjuk a törvényhatósági bizott-ság tagjainak figyelmét ezen köz-gyűlésre s hisszük, hogy teljes számban résztvesznek azon az igazi jó hazafiak.

— **Sem nem oláh, sem nem tót,** hanem Udvarhelyvármegye földjén, a székelység Rákosmezején született, aki beállott osztrák zsoldosnak, elfogadta a haza- és nemzetellenes Fejérváry-banda nagyböjőjének a legmagyarabb vármegye élén való hordozását. Uram, ne vigy a kísér-tetbe!... Szégyen érzet pirja borul arcunkra, mikor e nevet, az Ugron János nevét ide írjuk. Felháborodik

a lelkünk és önkéntelenül is azt kérdezzük önmagunktól: vajon eb-ren vagyunk-e, avagy álmodunk?... Lehetséges-e, hogy egy ember eny-nyire megtévelyedjék és ily mértékű meghasonlásba jöjjön saját énjével? Ugron János, ami székel büszke-ségünk lenne az, aki hazánk és nemzetünk ezeréves alkotmányát letörni, az osztrák kamarilla lábai elé dobni segíti? Az az egykori hazafi, aki éppen azon nemzeti jo-gokért szenvedett mártíromságot, amelyekért jelenleg küzd és harcol az igazi honfiak serege, a magyar nemzetnek többsége A p p o n y i Albert gróf, az ő egykori vezérével és a haza jobbjával élén?!... Szivettépő fájdalommal nyílik át szivünkön ez a tudat és sirni szeret-nénk a bekövetkezett gyászos, vég-telenül szomorú állapotokon azért a szégyenfoltért, melyet Ugron János meggondolatlan tettevel e székel anyavármegye közönségére borított.. De nem; még ma nincs mit szé-gyenlenünk. Holnap talán lehet. De ma még nem szégyenkezhetünk egy nagyravágó, elhibázott gondol-kozásu és cselekedetű ember poli-tikai megtévelyedésén. Nekünk még nem főispánunk s hogy az legyen-e, Udvarhelymegye törvényhatósági bi-zottságától függ. A főispáni esküt csakis vármegyénk törvényhatósági közgyűlésének színe előtt teheti le s ha leteszi, csupán akkor lehet ami főispánunk. Székeliek, igaz hazafiak ülnek a törvényhatósági bizottság soraiban, akiknek tudatával kell bir-niok ama nagyfontosságú kötelesség-érzetnek, melyet a magyar képviselő-ház többszörös törvénytelen elnapo-lásával egyenesen rájuk rótt a haza. Ma minden egyes törvényhatósági bizottsági tag egyszersmind ország-gyűlési képviselő is. Hiszen az or-szág sorsa van letéve az ő hazafias érzéstől áthatott szívébe. Kérdezze meg mindenik tag honfiai lelkétől; gondolja meg teljes részletességgel hivatását; tekintsen a magyarok Istenére: elárulja-e a szent hazát, örökre megszégyenítse-e Udvarhely-vármegye közönségét ország-világ előtt és ha ezeket józan észszel mérlegelte, szabad, igaz székelhez méltó módon cselekedjék majd Ugron János főispánságával szemben!

— **Iótékony Nőegyesületünk vá-lasztmánya** Dr. Damokos An-dorné elnökségnyel vezetésével ma (vasárnap) délután fél 3 órakor, a vármegyház kistermében ülést tart, melyre ezutón is felhívja a tagok figyelmét az elnökség. Az ülés tár-gyait a segélyezések, mulatságok rendezése és az esetleges indít-ványok képezik.

— **Egy cs. és kir. alezredes búcsuja a székel finktól.** Matasić Károly alezredes a székel katonás-kodó legénység erényeiről igen me-leg hangon nyilatkozik. Abban a helyzetben vagyunk, hogy a távozó alezredes búcsuját közölhetjük. Meg-jegyezzük, hogy Matasić — habár nem is birta anyanyelvünket — mindenkor jó viszonyban kívánt lenni társadalmi köreinkkel. Búcsuja különben, melyet a tisztikarhoz és legénységhez intézett, a következő-leg hangzik: „Búcsu-parancs. Szé-kelyudvarhelyt, 1905. évi november hó 1-én. Midőn a holnapi nappal az állomásparancsnokságot Freyberger Miksa urnak, a zászlóaljparancsnok-ságot Wolf Károly kapitány urnak átadom, elbúcsuzom Székeludvar-hely helyőrségétől és a megkedvelt 3. zászlóaljtól. Habár saját kíván-

ságom volt: egyszer szintén na-gyobb szerű viszonyok közé kerül-hetni, mégis fájdalmas szívvel vá-lok ki azon közösségből, mely évek során át oly bensően összetartott. Hálás szívvel megemlékezem a hely-őrség tisztjeiről, akik öröm és bánat-teljes óráimban mellettem állottak s a kiknek elsősorban köszönöm ama szép és gyakran méltányolt sikereket; — megemlékezem a to-vábbszolgáló altisztekről, akik ernye-detlen kötelességteljesítésükkel, a szolgálat követelményei mellett hűen kitartva, örömet örömmel tetéztek. Nem megindultság nélkül búcsuzom a parancsnokságom alatt állott le-génységtől. 3 1/2 évig tartott pa-rancsnokságom alatt eléggé volt al-kalmam zászlóaljam katonáival érint-kezésbe léphetni és azoknak igazi székel jellemének meleg és friss lüktetését megismerhetni. Ha gyen-géik voltak is, ezek csak olyanok voltak, amint az egész emberiség gyengéi, ami azonban jellemük alapvonását illeti, messze, sőt na-gyon is messze kell menni, míg ilyen józanságra, ilyen hűség, ra-gaszkodás és kötelességteljesítésre akadunk. Kérem a legénységnek tudtul adni, hogy távoli országokban is tisztelettel fogok a kedvelt szé-kelyekről megemlékezni s hogy, bárhol fogok is tartózkodni, büsz-kességgel ki fogom emelni, hogy egyszer nekem is szerencsém volt egy székel zászlóaljat vezethetni. Szerencse fel! további utainkra! Katonai üdvözléssel köszönt titeket volt parancsnoktok. Matasić s. k. alezredes

— **A sajtószabadság ellen való-ságos merényletet követ el a Fejér-váry-kormány.** Virrasztó éjjeli ügyész-szel, szerződöttetett spici-haddal ál-lkodnak a függetlenségi lapok kiadó-hivatalai körül. Immár a fővárosban 5--6-szor koboztak el hazafias szellemű ellenzéki újságokat; ráfog-ván, hogy lázító közleményt tartal-maznak. Bizonyára undorral fordul el minden jó hazafi az ilyen tör-vénnytörő had gyalázatos üzelmeitő és legdrágább kincsünk: a sajtó szabadsága érdekében tiltakozó sza-vát felemeli a hitvány eszközökkel „dolgozó” darabontok aknamunkája ellen.

— **Erős, egészséges gyermeket** nevelni minden anya egyedüli célja, s ezt eléri, ha gyermekét a serdülő korig csukamájolajjal táplálja. E célra a legjobb Zoltán-féle csuka-májolaj, melynek se rossz íze, se szaga nincs s a gyermekek na-gyon szívesen veszik. Üvegje 2 ko-rona a helybeli gyógyszerárakban.

— **Cigányok párba.** Kónya Jancsi, a helybeli „első zenekar II-ik veze-tője” hegedű-párbaire szólította Am-povits Bélát, a másik zenekar veze-tőjét. Állítólag személyes természetű okok adták erre a kihívásra az im-pulzust. A valóság azonban tényleg az, hogy az „első zenekar” megiri-gyelté Bélák nem éppen kövérnek mondható falatjait. Amennyiben ke-nyéririgységről volna csupán szó, nem is avatkoznánk ebbe a dologba, mert ez elvégre a két zenekar pri-vát ügye, habár ez a tény is meg-rovást érdemelne. Azért mi csupán a közönség érdeke szempontjából kívánunk foglalkozni ezzel a „lova-gias” ügygyel. Kinek érdeke az, hogy két zenekar legyen ebben a városban, még akkor is, ha Kónyák az ellen-kező nézetet vallják, erre a multak tapasztalatai eléggé megtanították a közönséget. Ez okból nem hagyhat-juk szó nélkül azt az intrikát, a melylyel a magát „első zenekar”-nak nevező banda el akarja üldözni hivatott konkurensét a városból. De distingváljunk. Miért is nevezik magukat „első zenekar”-nak Kónya

Sándorék? Hiszen őket megelőzőleg is egészen bizonyosan voltak itt hasonló zenekarok. Vagy pátense van talán? Bizonyosan előnyös megkülönböztetésül használják az „első” szót. No hát engedelmet kérünk, ez jogtalanság is és izléstelenség is. Mert hogy Kónyaék különböznek-e tehetség dolgában Beláéktól, ezt a körülményt a közönség van hivatva megbírálni és nem maga a zenekar. A közönség pedig igazságos bírós és úgy látszik, mintha Beláék fele hajlana; így kell lennie, mert különben ugyan mit irigyelne az „első zenekar” Beláéktól? Izlés mindenestre több van Ampovitsékban, mert nem reflektálnak az „első” elnevezésre, ennél fogva nem is irigylük Kónyaék kenyerét. Miért akarja mégis megtépní Kónya János Ampovits Béla zenekarának babérait? Miért? Azért, mert a saját fejére akarja tenni azokat. De jól vigyázzon Kónya János és vele az „első zenekar”, mert a közönség fog ítélni ennél a párbajnál és nem a — zsüri. (—)

Könyvelési tanfolyam kereskedőknek. A helybeli kereskedő-ifjúság választmánya igen életrevaló eszme mellett foglalt állást. Elhatározta, hogy a tél folyamán a kör helyiségében Schaffent Frigyes könyvelő vezetésével az ifjúság számára tanfolyamot nyit. Jelentkezéseket elfogad Lázár Z. István egyesületi jegyző folyó hó 15-ig.

Modern tápítal. Idegesség, álmatlanság, verszegénység, étvágytalanság ellen leginkább a Herkules-sört használják újabban, mert e kitűnő malátatápsör különlegesség hatásos hízlató is; gyengékedőknél, lábadozóknál kiváló erősítő és e mellett nagyszerű asztali ital. Kapható minden jobb fűszertüzletben, kávéházban és vendéglőben. Nagyban Herkules-sörfőzde. Budapest, VII. Bethlen-tér 3, honnan postán 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel küldenek. Főraktár Székelyudvarhelyen: Fernengel Gyula fűszerkereskedőnél és Sükösd Miklós „Budapest” szállodásnál.

LEGUJABB.

Uj főispánok

cim alatt a „Magyarország” is megemlékezik — többek között — Ugron János kinevezéséről. Találókban mi sem irhattuk volna meg jellemrajzát az „uj főispán” nak s épen ezért közöljük a nevezett lap ebbeli leírását:

A hivatalos lap mai számában megjelent a főispáni kinevezések második turnusa; kilátásba helyezett tizenhárom kinevezés közül három. Abauj-Torna vármegye és Kassa város főispánjává Pongrácz Ferenc grófot; Zemplén vármegyébe Pallavicini Alfréd grófot és Udvarhely vármegyébe Ugron Jánost nevezte ki a királyi kegy. Hárommal szaporodott tehát azoknak a száma, akik nyíltan a nemzeti ügy ellenségeivé szegődtek. A két gróf főispán eddig nem sokat beszéltetett magáról; multjukat nem ismerjük, de vállalkozásuk elég felvilágosítást nyújt erre is.

Ellenben Ugron Jánost már nagyon ismerjük. Udvarhely vármegyének köztisztviselőben álló alispánja volt és épen magyar nemzeti és ellenzéki politikája miatt csapták el

Bánffy alatt s ekkor a vármegyei ellenzék élére állott s egyike volt a legradikálisabb ellenzéki politikusoknak. Széll alatt köpenyt fordított s a Tibád Antal halálával megüresedett udvarhelyi kerületben szabad-élvű programmal képviselővé választott egyhangulag. Apponyi hívének vallván magát. De Tisza alatt nem lépett ki Apponyival, hanem ben maradt a szabadelvűpártban, mert Tisza alispánkorabeli fegyelmi ügyét újra felvettette s királyi kegyelem útján nyugdíjat adott neki. Az általános választások alkalmával vármegyeje csufosan megbuktatta s talán azért, mert közben anyagilag letört s Tisza mellett már nem remélhette anyagi felvirágzását: otthagya Tiszát is, mint annak idején Apponyit s mert vármegyéjében úgy sem vesztethet már semmit legutóbbi politikai viselkedése következtében, nyerni akart anyagilag s szakítva a multtal, családjának tradícióival, beszenyezte vármegyéjében általános tiszteltné és közbecsülésnek örvendő családi nevét: haladó párti és főispán lett. Árulója és ellensége azoknak az eszméknek, melyekért hivatalból ellenségei kiüldözték s most mint császári biztost fogják kikérgetni abból a vármegyéből, melyben egykor ünnepezték.

A hivatalos lapban megjelent felmentő és kinevező kéziratok közül adjuk a következőket:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Hollai Arthur, Udvarhely vármegye főispánját ezen állásától, hű és buzgó szolgálatai elismerése mellett, saját kérelmére felmentem.

Kelt Bécsben, 1905. okt. 30

Ferencz József s. k.

Kristóffy József s. k.

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Ugron János nyugalmazott alispánt Udvarhely vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1905. okt. 30

Ferencz József s. k.

Kristóffy József s. k.

Ugron János — Budapestről vett távirati értesülésünk szerint — egy ur előtt azt a kijelentést tette, hogy nálunk (mint császári biztos) több évekig tartó „működést” helyezhet kilátásba. Mi azonban ezt nem vagyunk hajlandók neki elhinni, mert nem tőle függ.

TANÜGY.

Ujabb 10% az Udvarhely-megyei Tanítók Otthona javára. Vármegyénk tanító-köreiben eléggé ismeretes immár azon körülmény, hogy a Betegh Pál és Társa könyvnyomtató és könyvkötő intézet fenállása óta mily odaadó buzgalommal karolta föl a tanítóság közérdekű ügyeit. Az Udvarhely-megyei Tanítók Otthona is olyan nagy szabásu eszme, amelynek megvalósítása minden egyes tanítónak legfőbb ohajtását kell, hogy képezze. Ezt tartva szemelött a Betegh Pál és Társa könyvnyomtató és könyvkötő intézet, mint első sietetenni a Tanítók Otthona alapkövét. Elhatározta és Szász Ferenc tanítóegyesületi elnökkel írásban is közölte a nevezett intézet, hogy az e célra már följárult és szerződésileg is biztosított 10%-on felül,

a most munkában levő, új tananyag-beosztás és órarendek bevételeiből is ugyancsak 10 százalékot adományoz az Udvarhely-megyei Tanítók Otthona javára.

KÖZGAZDASÁG.

Az udvarhelyvárm. gazdasági egyesülettől.

304—905. szám.

M E G H I V Ó.

Az Udvarhely-megyei Gazdasági Egyesület választmánya f. hó 7-én (kedden) dé. 10 órakor a vármegye-ház kistermében rendes ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívottak.

Tárgy: Folyó ügyek.

Székelyudvarhelyt, 1905. évi november hó 1-én.

Az elnökség.

Politikai felelős szerkesztő:

Dr. Hinlédér Fels Ákos.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

NYILT-TÉR.*

T. KÓNYA JÁNOS URNAK.

Ön hírlapilag versenyre hívott fel engem és zenekaromat. A helyet is megjelölte, sőt igen előzékenyen bizonyára a zsürit is meghívta, mert hát valakinek csak ítélnie kellett volna. És mindezen körültekintő intézkedéseket alattomosan, amugy suttymban tette meg és legvégül, az utolsó órákban engem is értesített briganti szándékáról — kerülő uton. Miért hogy nem merte kihívását szóval közölni velem? Vagy azt akarta talán, hogy vitézsége papiroson is meg legyen örökítve? Azt a lapot én nem szoktam olvasni, mások is alig. Így történetelt meg az a fura eset, hogy a közönség köréből igazán véletlenül tudtam meg azt a világra szóló esetet, mely Kónya János vitézségéről szól, — Önre nézve éppen nem hízogó kommentárok kapcsán. Véletlenül tehát tudomásomra jutott nemes szándeka. Pedig idő elég lett volna erre, hiszen Ön és az egész „első zenekar” már egy félév óta készül erre az attrakcióra.

Mindezt most tudtam meg miért. Tanult az első zenekar; szükségét érezte ennek, hogy velem megbirkózhassék. Helyes. Elfogadom kihívását, de csak úgy, amint az szokásos. Kiállok Önnek egy kontra, egy brácsa és egy nagybögő kísérettel, mert nekem nincs szükségem arra, hogy egy egész zenekar támogasson. És nem is azért állok ki Önnek, hogy az én zenekarom legyen az „első”, erre a titulusra nincs szükségem. Tudasson tehát arról, hogy ilyen feltételek mellett kiál-e velem? ha igen, úgy válassza vétele után nekem tizenhárom napi idő is elég lesz arra, hogy az Önnek való versenyre elkészülhessek.

Székelyudvarhely, 1905. nov. 4.

Ampovits Béla.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

FONTOS

fuvarosok v. vállalkozók részére!

Körülbelül 3000 négyszögöl bükk-tüzifa elszállításra kiadó, Héjjasfalvától 5 kilométer távolságra fekvő

erdőből (Oláh Hidegkut) közvetlen az országut mellett.

Ezen bükk-tüzifa elszállítása 2—3 év alatt eszközölhető.

Vállalkozni kívánczók forduljanak személyesen vagy írásban a **segésvári Lootz W. H. céghez**, hol kimerítő bővebb tudósítást nyerhetnek.

NAGY!

Ki még eddig soha szerencsekísérletet nem tett az osztálysorsjátékban, vegyen egy szerencsesorsjegyet KISS bankházában, mert

KISS NAGY! szerencseje

Kinek még eddig az osztálysorsjátékban eredménye nem volt, tegyen kísérletet KISS bankházában, mert

KISS NAGY! szerencseje

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjátékban nagyobb nyereményeket KISS bankházában. Az eddigi huzásoknál szerencsénk volt már háromszor a jutalmat

600.000 kor. = 1.800.000

és a legnagyobb főnyereményt

400.000 koronát = 400.000

Összesen 2.200.000 4 sorsjegyre

koronát igen tisztelt vevőinknek kifizetni. Minden egyes huzás után közzéteszszük a legnagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, úgy, hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint a mi t. vevőinknek különösen kedvez a szerencse. Kihuzott nyeremények azonnal kifizettetnek.

Kísérlelje meg szerencsáját KISS bankházában, mert

KISS NAGY! szerencseje

A XVII. sorsjáték első osztályának huzása folyó évi nov. 23. és 24-én lesz.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai: Egy nyolcad 1 K 50 f. Egy negyed 3 K. Egy fél 6 K. Egy egész 12 korona.

Kiss Károly és Társa

a m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusító helye

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos utca 13.

KISS-féle sorsjegyek kaphatók: Székelyudvarhelyt

BOKOR ANDRÁS

Kossuth-utca 16.

Aki kitűnő étvágyfokozó asztali italt óhajt,
Aki gyenge, lábbadozó,
Aki ideges, álmatlan,
Aki vérszegény,
Aki sovány,
Aki szoptat,
Aki tüdőbeteg

ne mulassza el saját érdekében a kitűnő hatásának elismert

HERCULES

maláta-tápsör
különlegességet inni,

rendkívül tartós és sokáig eláll. Kapható minden nagyobb csemege-, fűszerkereskedésben, kávéházban, vendéglőben és a HERCULES SÖRFÖZDE székelyudvarhelyi telephelyén Budapest, Bethlen-tér 3. Árjegyzék ingyen. Vidékre postán küldünk 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel. Főraktár

Fernengel Gyula fűszer- és csemege-üzletében és SÜKÖSD MIKLÓS „Budapest” szállodájánál.

Vendéglő - eladás!

Gyulafehérváron a várban levő „Fehér báránnyal” című vendéglő teljes herendézzel együtt családi körülmények miatt azonnal eladó, évi házbér 450 ft. Értekezhetni a mostani vendéglősnél.

Legelősebb és legesinosabb nyomtatványokat készít Betegh Pál és Társa nyomdája Székelyudvarhely.

KOCSISOK

FÖLVÉTELEK

évre, havi 36 korona fizetéssel nyári, 4 hónapra havi 45 koronát kapnak, ugyancsak kapnak lakást és tüzfűt. Ugyanott fölvetetnek 15 éves fiúk kocsisnak 30 K havi fizetéssel.

JÓ GAZDATISZT

szintén kerestetik 60-80 korona havi fizetés, lakás és tüzfűt.

FÁBIÁN JÓZSEF

Székelyudvarhelyt.

NAPTÁRAK!

AZ 1906 ÉVRE
már megjelentek és kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv-, zenemű- és papírárukereskedésében

Előjegyzési naptár . . 60 fillér

Erdélyi képes naptár. 60 „

Az erdélyi vásárok legpontosabb jegyzékével.

Hirdetések
olcsó díjazás
mellett felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Uj iskolák felszerelése, meglévők kiegészítése, teljes irodaberendezések pontosan és legjobb kivitelben

Betegh Pál és Társa

könyv- és papírárukereskedésében Székelyudvarhelyt.

Egy ház

telekkel együtt igen olcsón eladó. Van benne 3 szoba, konyha stb. melléképületek. Gim a kiadóhivatalban

HERMANN GYÖRGY

FESTŐ ÉS ARANYOZÓ SZEKELYUDVARHELYEN
KOSSUTH-UTCA 16. SZÁM ALATT

Ajánlom magamat a műfestészet többféle ágában u. m. templom-, arckép és díszmunkák, valamint címtáblák festésére. Fővállalok új templomi berendezéseket régi oltárokat, szőszékeket stb. kiegészítőket, festek és aranyozok, legszebb kivitelben és jutányos áron. Továbbá műkedvelő ifjaknak, kik a festészetben bevezető útmutatást óhajtának nyerni, oktatást adok óránként egy korona díjért.

OLCSÓ és jó BUTOR

bevásárlási forrás.

GYARMATHY ISTVÁN

épület- és butorasztalosnál
Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt

Monogram - pecsétnyomók.

bélyegzők, ruhajelző eszközök, bélyegző-festékek és állandó festékpárnák dobozokban, mindenféle jelző-készülékek, címtáblák legelőnyösebben kaphatók

Betegh Pál és Társa

könyv-, papír-, író- és rajzszekereskedésében
Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 15.

Az elmúlt
rendkívüli
száraz
nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti

Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 194 Nagy-Küküllőmegye.) volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan szőlőoltványokat szállít. Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

Kíváncsi bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPORBól. Kávé tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudata nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szobeszele a tartózkodásról, mert csodálatos ellenállósságot tesz az iszákosságnak a szeszes italt.

A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy gyermek egyaránt, az ivónak tudnia nélkül adhatja és az illető méla csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét sok sok ezer fáradt és szegény és hecstelenségtől, megmentett, kik később józan polgárok és ügyes tüzeltelmezek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és nagyon sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kíváncsiak, egy próbát adogat és egy köszönő írással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Készen állunk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 186. SZ.

Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek, (Levelek 25 fill., lev. lapok 10 fillérrel bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 186.)

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 3 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendellenességeiben, az epekövek eltávolítását szembe-tűnően könnyíti, a bélhurut minden nemében, a nyálkás aranyrban, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyárban, görvél- és mirigydagokban, angolkóros csontlágylás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss töltés! — Raktári SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt

Kérem a cégre ügyelni!

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

Versenyt kizáró olcsó árban elfogad és szakszerű, izléses kivitelben készít el mindennemű

nyomtatványt és könyvkötői munkát

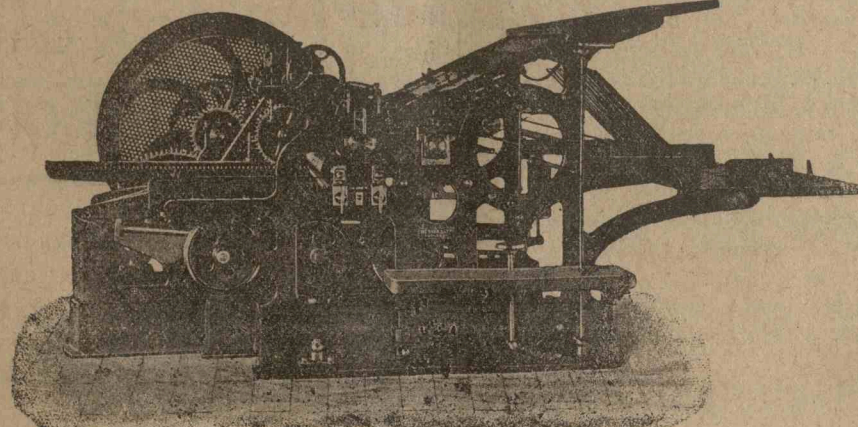
Költségvetés ingyen és bérmentve!

Egyleteknek és könyvtáraknak különösen mérsékelt árszabás! Egyházi, iskolai, szolgabírói, községi, körjegyzői, ügyvédi, végrehajtói nyomtatványok áruháza

A Székelyföld legnagyobb és legelősebb nyomtatvány-raktára.

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS
PAPIRKERESKEDÉS

Folyóiratok, hírlapok, irodalmi művek eredeti áron, költségelszámítás nélkül megrendelhetők.

Zeneművek
papír-, író- és rajzszerek

nagy választékban és olcsó árban!

Teljes könyvtár- és irodaberendezések mérsékelt áron mellett. Szakszerű, kifogástalan kivitel!

SZEKELY-UDVARHELY

legelterjedtebb függetlenségi lap szerkesztősége és kiadóhivatala.

Betegh Pál és Társa

Gyertyánffy J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.
Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

„Hermandol“ klozet-papír a legjobb!

HEGEDÜ, VONÓ, KELLÉKEK ÉS HUOK

SZIVAR-, SZIVARKA-,
DOHÁNYTÁRCÁK

ERSZÉNYEK ÉS PÉNZTÁRCÁK

MONOGRAMMOK levélpapír és fehérnemű bélyegzéshez,
minden betűvel, 1 d b 1 kor. Kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Mesés és imakönyvek, zeneművek!

Fényes láng!

Hosszantartó égőképesség!

Legjobb minőség!

A 70 év óta legjobban elterjedt Milly gyertyák címkéi sokfelé utánoztattak és ez arra késztetett bennünket, hogy azokat az alábbi minta szerint megváltoztassuk.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Címkéink, a „Milly” szó, valamint a „Nap” védjegy törvényileg vannak védve.

Vezérszó: Minden darab szappan a SCHICHT névvel, tiszta és ment káros alkatrészekről.

SCHICHT-SZAPPAN

(„szarvas” vagy „kulcs” szappan)

a legjobb és használatban legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére

JÓTÁLLÁS: 25.000 koronát fizet Schicht György cég yussighan bárkinél, aki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz. 203 u. 179

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA

Telefon 80-89 BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. Telefon 80-89

a magyar kir. szab. Osztálysorsjáték főelárusítója.

Sürgönycim: Sárkányék Budapest.

Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi banknál és a magyar kir. postatakarékpénztárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és elzálogosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltak és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámitolom és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyújtok.

TISZTVISELŐK és KATONATISZTEK amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosoknak és földbirtokosoknak

II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatok. Semmiféle előleges jutalékot nem kérek, ugyancsak minden levelet, válaszbélyeg nélkül is, rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA
BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6.
25 év óta törvényszékieleg bejegyzett cég.

MEGJEGYZÉS: A XVII ik sorsjáték I-ső osztályu jegyei már megjelentek és kérem egyttal b. megrendeléseit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencse számokat ajánlom, mert ezek nagy nyereménnyel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kívágandó

Megrendelő lap.

Sárkány S. bankháza Budapest, VI., Ó-utca 6. szám.

Megrendelem önöknél a számú sorsjegyet és ennek árát számmal küldöm.

A nem kívántat tessenek átvinni. Név: Lakhely, u. p.:

Rösler és Gábor vaskereskedése

„Az arany patkóhoz“ Székelyudvarhelyen

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy Székelykeresztúron, a Kossuth-téren fióküzletet nyitottunk.

Ajánljuk jól berendezett vasüzletünkben kapható styriai acélvassal és kőrisfagerendelyvel ellátott miskolci váltókéinket jótállás mellett; mindenféle ekerészeket, legjobb faju acélkapát, kaszát, ásót, lapátot, csákányt, fejszét, 2, 3 és 5 águ acél villát, mindenféle ajtó-, ablak- és butorvasalásokat, acél szerzőszámokat, brassói portlandcementet, Hunyadi-vasat, sodrony és kovácsolt szeget, csavarokat stb. minden e szakmába vágó vasárakat legelőnyösebb árban és figyelmes kiszolgálás mellett.

Végül felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét az első rangú gyárakból nagy választékban beszerzett többféle legjobb szerkezetű varrógépraktárunkra, melyek felelősség mellett igen előnyös árban, eselleg részletfizetésre is kaphatók.

A n. é. közönség becses bizalmába ajánlva magunkat s jóindulatu szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor Székelyudvarhely
fióküzlet Székelykeresztúron.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Iskolás fiúk
Diákok részére

Kész ruhák, kalapok, ingek, nyakkendők, harisnyák, cipők és ágyneműek nagy választékban, előnyös és olcsó árakban kaphatók.

Divatos és olcsó ruha-vállalat merték után, a ruhák ingyen takarítottásával.

Legolcsóbb árak!